

**Odpowiedź na interpelację nr 23110
w sprawie emerytur dla służb mundurowych świadczonych
przez WBE MON, ZER MSWiA, BE SW i ZUS**

Odpowiadający: sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Maciej Wąsik

Warszawa, 22-06-2021

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację numer 23110 Państwa Posłów Hanny Gill-Piątek, Pauliny Hennig-Kloski, Tomasza Zimocha, Joanny Muchy oraz Mirosława Suchonia w sprawie emerytur dla służb mundurowych świadczonych przez WBE MON, ZER MSWiA, BE SW i ZUS, na wstępie - mając na uwadze, że w oparciu o przywołane w ww. wystąpieniu wybrane fragmenty uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., o sygn. akt I UK 426/17, który dotyczy emeryta wojskowego^[1], wystosowano m.in. do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji^[2] postulat dokonania oceny tego wyroku (a w zasadzie pewnych fragmentów jego uzasadnienia), ze skutkiem w postaci bliżej niesprecyzowanych co do podstawy prawnej oddziaływań ministrów na inne organy - należy podkreślić, że zgodnie z ustrojową zasadą praworządności organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.). Nie można zatem domniemywać kompetencji organów, które nie wynikają wprost z przepisów prawa ani też w celu realizacji tych kompetencji wywodzących nieprzewidzianych prawem uprawnień i nakładających obowiązków^[3].

Uwzględniając stanowisko jak na wstępie oraz abstrahując od adekwatności odnoszenia się do podawanych fragmentów uzasadnienia wyroku zapadłego w indywidualnej i konkretnej sprawie w oderwaniu od kontekstu jej całokształtu okoliczności faktycznych i prawnych, przynajmniej wątpliwym mogłaby pozostawać generalna i abstrakcyjna ocena przez organ władzy wykonawczej tego wyroku sądowego, a w zasadzie wybranych fragmentów jego uzasadnienia.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym^[4]: Uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych; skład 7 sędziów może postanowić o nadaniu uchwałom mocy zasady prawnej. Powyższa regulacja nie narusza zasady zamkniętego katalogu źródeł prawa powszechnie obowiązującego (art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.). Zgodnie bowiem z art. 88 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym: Jeżeli jakkolwiek skład Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi całej izby. Zasada prawna wiąże więc formalnie i to w sposób ograniczony jedynie Sąd Najwyższy. Co więcej wymienione w interpelacji orzeczenie zapadło w innym składzie niż powyżej, tj. 3-osobowym. Uwzględnienie postulatu przedstawionego przez Państwa Posłów mogłoby być zatem oceniane jako nadanie de facto przez organ władzy wykonawczej fragmentowi uzasadnienia wyroku w indywidualnej sprawie mocy zasady prawnej i to o skuteczności o wiele szerszej niż zasady prawne wynikające wprost z orzeczeń Sądu Najwyższego.

W świetle powyższego wymaga oceny możliwość wpływu danego ministra na sposób załatwiania konkretnych spraw indywidualnych w drodze wiążącej wykładni lub choćby w drodze wytycznych, a tym bardziej w drodze poleceń. Polecenia te mogą być wydawane jedynie w zakresie ujętym w art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów^[5], zgodnie z którym: Minister, w celu dostosowania do polityki ustalonej przez Radę Ministrów zasad i kierunków działania podległych lub nadzorowanych centralnych organów administracji rządowej, innych urzędów lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, może wydawać kierownikom urzędów centralnych oraz kierownikom innych urzędów i jednostek organizacyjnych wiążące ich wytyczne i polecenia. Aczkolwiek ww. przepis wydaje się jednoznaczny, to w kolejnym jego ustępie potwierdzono, że: Wytyczne i polecenia, o których mowa w ust. 1, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej.

W rezultacie gdyby nawet omawiane orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczyło sprawy emeryta mundurowego i organu emerytalnego resortu spraw wewnętrznych i administracji (a nie dotyczy), to uczynienie w całości zadość postulatowi zawartemu w pytaniu Państwa Posłów byłoby przynajmniej wątpliwe, mogłoby bowiem prowadzić w istocie do rozszerzenia zamkniętego konstytucyjnego katalogu źródeł prawa.

Z poważaniem

z up. Maciej Wąsik

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

^[1] który jako żołnierz uzyskał emeryturę wojskową, a po zakończonej służbie wojskowej podjął pracę zawodową. Następnie osoba ta wystąpiła z wnioskiem o emeryturę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o przyznaniu prawa do emerytury jednocześnie zawieszając jej wypłatę z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia.

^[2] Interpelacja numer 23110 została także skierowana do Ministra Obrony Narodowej, Ministra Rodziny i Polityki Społecznej oraz Ministra Sprawiedliwości.

^[3] jak wskazał przykładowo Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 22 lutego 2007 r., w sprawie pod sygn. akt II GPS 3/06: zasada [praworządności] wyrażona w art. 7 Konstytucji RP i w art. 6 KPA jest oczywista w każdym demokratycznym porządku prawnym. Stanowi gwarancję ochrony obywatela przed nieuprawnioną ingerencją władzy publicznej w sferę jego praw i obowiązków (...) podstawą władczego działania organu administracji publicznej może być tylko „kompletna norma materialna, determinująca wszystkie elementy stosunku administracyjno-prawnego, w tym określająca kompetencję (zdolność, możliwość) organu administracji publicznej do autorytatywnego zastosowania określonej normy prawa przedmiotowego”.

^[4] (Dz. U. z 2021 r. poz. 154, z późn. zm.).

^[5] (Dz. U. z 2021 r. poz. 178).